

МИНИСТЕРСТВО НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО, ХРАНИТЕ И ГОРИТЕ
„СЕВЕРНОЦЕНТРАЛНО ДЪРЖАВНО ПРЕДПРИЯТИЕ” ДП – ГАБРОВО
ТП”ДЪРЖАВНО ГОРСКО СТОПАНСТВО” - СВИЩОВ

ЕИК 2016168050155

гр.Свищов ,ул. № Нове 18 ;тел.0631/60217;факс 0631/60219; e-mail;svishtov@scdp.bg

ДОКЛАД И АНАЛИЗ
НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ПРОВЕДЕНИЯ МОНИТОРИНГ НА ТЕРИТОРИЯТА НА
ТП „ДГС СВИЩОВ” ПРЕЗ 2017 г.

Настоящото проучване е извършено в периода на месец януари – декември 2017 г във връзка с годишния мониторинг на ГВКС за територията на ТП ДГС Свищов.

I. Собственост на горите и промени в начина на ползване или функционалните категории на горите:

➤ През 2017 год. няма изключване на площи в стопанството и към 31.12.2017 г. общата площ на горските територии в обхвата на дейност на ДГС – Свищов е в размер на 5328 ха. разпределена по вид собственост, както следва:

- Държавна собственост: 3635 ха;
- Собственост на физически лица: 1034 ха;
- Собственост на юридически лица: 76 ха;
- Общинска собственост: 583 ха.

II. Извършени горскостопански дейности на територията на стопанството
/залесяване, отглеждане на горски култури, производство на посевен и посадъчен материал, изведени сечи, направа на горски пътища и др./

➤ Извършените лесокултурни дейности през 2017 год. са както следва:

- В горски разсадници „Вардим” са произведени общо 211535 бр. фиданки в това число тополови: 81658 бр.

- Отглеждане на тополови култури на площ от 4815 дка.;
- Пълна механизирана почвоподготовка: 352 дка.;
- Залесяване на тополови култури: 352 дка.;
- Попълване на тополови култури: 25 дка.;
- Кастрене на тополови култури: 2805 дка.;
- За защита на горските територии от пожари се поддържат минерализовани ивици: 13340 м.

➤ Лесокултурните дейности са изпълнени след проведени процедури за класиране на изпълнител по реда и при спазване на разпоредбите на „Наредба за условията и реда за възлагане изпълнението на дейности в горски територии – държавна и общинска собственост, и за ползването на дървесина и недървесни горски продукти”

➤ По годишен план стопанството има разчет да добие 10223 м³ лежаща маса. Добита и реализирана дървесина за периода от 01.01.2017 г. до 31.12.2017 г. е 7580 м³ лежаща маса, в т.ч. промишлен дърводобив: 7106 м³ стояща маса и местно население: 286 м³ стояща маса. Изпълнението на годишния план е на 74,14 % причината за не изпълнението на плануваното ползване са неблагоприятни метеорологични условия ограничаващи добива на дървесина, поради което част от подотделите са преходни за 2018 г.

➤ Достъпът до горски територии – държавна собственост и движението по горските пътища се контролира с издаване на разрешителни за достъп на всяко моторно превозно средство.

➤ Фирмите извършващи дърводобив бяха запознати с изискванията на горската сертификация и изискуемата технология за добив на дървесина и са информирани да представят: необходимите лични предпазни средства и за мотористите да притежават свидетелство за правоспособност за работа с бензино – моторен трион. За всеки един обект за дърводобив е изготвено „Приложение 2 – лист за проверка на оборудването и използването на лични предпазни средство и защитно работно облекло от горските работници, изпълнението на процедурите за безопасност и изискванията за извършване на горскостопански дейности.” На всички лица които ще извършват добив на дървесина е извършен инструктаж и е изготвено „Приложение 1 – инструктаж за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд” В насажденията в които се извежда сеч се поставя информационна табела и табела забраняваща достъпа на външни лица в сечището. Частично се констатира проблем със снабдяването на работниците с лични предпазни средства и защитно облекло.

III. Вид и количество на добитите продукти /включително недървесни горски продукти/ от горски територии – държавна собственост.

➤ Добита дървесина е в размер на 7580 м³ лежаща маса от различни категории: едра, средна, дребна и дърва.

➤ От горски разсадници „Вардим” през годината са продадени 189 447 бр фиданки, от тях 97599 са тополови, като 12 325 са използвани за собствени нужди. Фиданки от летен дъб 15080 бр. Акация 45459 бр, черен орех 970 бр.

IV. Здравословно състояние на /резултати от лесопатологични обследвания и лесозащитни мероприятия/

➤ Здравословното състояние на горите на територията на ТП „ДГС – Свищов” е добро. Информация за сигналните листове в стопанството – постъпили 33 бр. сигнални листове за държавни горски територии, както следва: 2 бр. за обеззаразяване на почвата, 12 бр. за тополов листопад.; 3 бр. за плевели.; 4 бр. за мана по тополите.; 1 бр. за съхнене на липата.; 6 бр. за съхнене на бряст орех и джанка.; феромонов уловки са поставени 3 бр. за превенция и проследяване нападението на гъботворка.

V. Въздействие на горскостопанските мероприятия върху популациите от растителни и животински видове, почвите и водните ресурси.

➤ След приключване на горскостопанските дейности през годината е извършена оценка на въздействието на изведената сеч върху ключови елементи на околната среда, съседни имоти и инфраструктура. От изготвените и представени оценки на въздействието може да се направят следните по общи констатации относно:

- Повреди по подраства в насажденията с извършена оценка не са установени;
- Повреди по оставащия дървостой – не са констатирани повреди над допустимите /над 2 % по брой от оставащите на корен дървета/;
- Създаване на условия за активиране на ерозионни процеси – не са констатирани предпоставки за активизиране на ерозионни процеси;
- Оставяне на мъртва дървесина в насажденията с изведени сечи – налична е мъртва стояща и лежаща дървесина;
- Водните ресурси на територията и/или в близост до насажденията – при наличие на водни течения са дефинирани мерки за опазване в листа за предварителна оценка;
- Въздействие върху съседни насаждения не са констатирани;
- Въздействие върху съседни имоти и инфраструктура – не са констатирани.

➤ От направените констатации са набелязани следните основни действия и мерки за намаляване на отрицателното въздействие: увеличаване на контрола при движение на превозни средства по горски автомобилни пътища.

VI. Мониторинг на защитените територии, включително мониторинг на ВКС.

➤ Във връзка с мониторинга за наличие на ВКС 1.1 „защитени територии и защитени зони”: ежегодно се проверява в РИОСВ или на интернет страницата им за новосъздадени защитени територии и/или зони, както и ограничения посочени в заповедите за обявяването им. През годината са извършвани системни наблюдения за недопускане на отрицателно въздействие върху ВКС на защитените територии и зони от извършваните горскостопански мероприятия. Разработени са формуляри за мониторинг на ВКС 1.2 – „застрашени, изчезващи ендемични видове” и ВКС 1.3 – „редки застрашени и изчезващи горски екосистеми”. Попълнени са формуляри за следните животински видове:

➤ Мониторинг на ВКС 1.2:

- Теснолистен божур (*Paeonia tenuifolia*)

Съгласно доклада за ГВКС на територията на ДГС Свищов се среща по долината на река Студена, в землището на село Горна Студена – община Свищов, в ЗМ ”Божурлука”, отдел „...”. Здравословното състояние е много добро. Лесовъдските дейности в районите в които се среща, са съобразени с указанията за стопансване. Не се наблюдава антропогенна намеса и не са установени нови находища.

- Снежно кокиче (*Galanthus nivalis*)

Мониторинг е извършен в отдели „...”. Състоянието на Блатното кокиче е много добро, дори се наблюдава растеж на популацията. След наблюдения на горските служители и попълнени формуляри за мониторинг се установи, че видът се среща и в отдели 60 м, н. Горскостопанските дейности са съобразени с препоръките и указанията за стопансване от доклада за ГВКС. Не се наблюдават следи от антропогенна намеса.

- Блатно кокиче (*Leucojum aestivum*)

Съгласно доклада за ГВКС на стопанството Блатното кокиче се среща на територията на остров Вардим. Мониторинг е извършен в отдел 39 л. Растението е отровно и се използва в медицината. Състоянието е добро и освен на остров Вардим са установени находища и е направен мониторинг на ивицата дига-бряг в отдели „...”. При провеждане на лесовъдски мероприятия, находищата се запазват без да се нанасят механични повреди. Не се наблюдават следи от антропогенна намеса. Освен по ивицата дига-бряг се срещат и в горите във фаза на старост. антропогенна намеса и не са установени нови находища.

- Български сърпец (*Serratula bulgarica* Acht. et Stoj.)

Съгласно доклада за ГВКС на територията на ДГС Свищов се среща в местността ”Смрадликата” – землище на село Хаджидимитрово, община Свищов, от около 400 до 500 м н. в. в защитени зони от Европейската екологична мрежа НАТУРА 2000 в България, отдел „...”. Състоянието на вида е добро. Не се наблюдава увеличение на популацията. В отдела не са предвиждани лесовъдски мероприятия. Не се наблюдава антропогенна намеса и не са установени нови находища.

- Българска гърлица (*Limonium bulgaricum* Ancev)

Съгласно доклада за ГВКС на територията на ДГС Свищов се среща по долината на река Студена и нейните притоци, в землището на село Горна Студена, а също така част от находищата попадат в защитени територии (ЗМ „Кайкуша” и ЗМ „Русалка” в района на град Свищов) и в защитени зони от Европейската екологична мрежа НАТУРА 2000 в България. Състоянието на вида е добро. Не се наблюдава намаляване на популацията. В отдела не са предвиждани лесовъдски мероприятия. Не се наблюдава антропогенна намеса и не са установени нови находища.

- Елвезиево кокиче (*Galanthus elwesii* Hooker f.)

Състоянието на вида е добро. Не се наблюдава увеличаване на популацията. Лесовъдските дейности в районите в които се среща, са съобразени с указанията за стопансване. Не се наблюдава антропогенна намеса и не са установени нови находища.

➤ Мониторинг на ВКС 1.3 Критични концентрации на видове:

- **Видра (*Lutra Lutra*)**

Видрата се среща на северната страна на о.Вардим по поречието на река Дунав. Мониторинг се извършва всяка година от горсите в района. Забелязани са около 3 индивиди в отдел „„„. Популацията се намалява. По недоказани данни антропогенната намеса влияе върху намаляване на популацията. Не се извършва сеч по периферията на острова. Отделите са гори във фаза на старост и играят ролата на буферни зони, между течението на реката и насажденията.

- **Малък корморан (*Phalacrocorax pygmeus Pallas*)**

Мониторинг се извършва всяка година на островите Малък Вардим и Вардим и ивицата Дига-бряг. Забелязани са в близост до отдел „„„. Числеността им е голяма и популацията им се увеличава. Потенциални заплахи няма. Спазват се указанията и препоръките за опазването им, като не се замърсява водното течение и рибните ресурси.

- **Сива чапла (*Ardea cinerea*)**

Мониторинг се извършва всяка година. Лесовъдските мероприятия не влияят върху състоянието на популацията. Често срещан вид, предимно в отдел „„„, по поречието на река Студена и по периферията на островите. Популацията се увеличава и няма реални заплахи.

- **Черен щъркел (*Ciconia nigra*)**

Мониторинга на черния щъркел се извършва всяка година. Постоянни гнезда са установени в отдел: „„„. Популацията им се увеличава. Няма реални и потенциални заплахи за черния щъркел на територията на стопанството ни.

- **Малък креслив орел (*Aquila pomarina Brehm , 1831*)**

На територията на стопанството е забелязан , летящ над о. Вардим. Не е открито гнездо или никакви други следи от него.

- **Малка бяла чапла (*Egretta garzetta*)**

Мониторинг се извършва всяка година по периферията на островите Вардим и Малък Вардим. Наблюдават се повече възрастни индивиди, като съотношението им с младите е 1:5. Не се извършва сеч по периферията на острова. Отделите са гори във фаза на старост и играят ролата на буферни зони, между течението на реката и насажденията. Популацията се увеличава. Няма заплахи за популацията.

- **Голям ястреб (*Accipiter gentilis*)**

Мониторинг се извършва ежегодно на територията на ДГС Свищов. Наблюдаван е в местността „Белите баири“ до село Горна Студена, отдел „„. Забелязан е само един екземпляр. Не се извършват лесовъдски мероприятия в района.

- **Обикновена блатна костенурка (*Emys orbicularis*)**

Мониторинг се извършва ежегодно на територията на ДГС Свищов. Наблюдава се в отдел „„, река Червена, река Ломя, река Студена и язовир Българско Сливово. Популацията се увеличава. Лесовъдските мероприятия не влияят върху състоянието на популацията. Няма реални и потенциални заплахи.

- **Шипобедрена костенурка (*Testudo graeca*)**

Мониторинг се извършва ежегодно на територията на ДГС Свищов. Наблюдава се в отдел „„„„, в близост до река Осъм край Деляновци. Популацията се увеличава. Лесовъдските мероприятия не влияят върху състоянието на популацията. Няма реални и потенциални заплахи.

- Шипоопашата костенурка (*Testudo hermanni*)

Мониторинг се извършва ежегодно на територията на ДГС Свищов. Наблюдава се в отдел „„„„. Популацията е стабилна. Лесовъдските мероприятия не влияят върху състоянието на популацията. Няма реални и потенциални заплахи.

- Черен кълвач (*Dryocopus martius* L.)

Черният кълвач е рядък вид. На територията на стопанството се наблюдава в отдел „„„„ и на вардимските острови. Популацията му се увеличава. Лесовъдските мероприятия в тези отдели са съобразени с него. Не се отсичат дървета с гнездовите им хралупи и се отбелязват с оранжев сперй. Популацията му се увеличава. Няма реални и потенциални заплахи за черния кълвач.

- Лопатарка (*Platalea leucorodia* L.)

Мониторинг е извършен по периферията на островите. Установени са 3 двойки. Лесовъдските мероприятия не са в конфликт с този вид. Няма реални и потенциални заплахи.

- Малък воден бик (*Ixobrychus minutus* L.)

От мониторинга са установени две места, на които се среща – край рибарниците на Хаджи Димитрово и по периферията на остров Вардим. Не се провеждат сечи по тези места. Няма реални и потенциални заплахи за този вид.

- Морски орел (*Haliaeetus albicila* L.)

Постоянно гнездещ вид на територията на стопанството. Установена е една двойка в остров Вардим в отдел „„„. При провежданите мероприятия е оставена 300 метров буферна зона около гнездото. За гнездото са уведомени БДЗП – Свищов и са измерени географските координати на гнездото.

- Сокол орко (*Falco subbuteo* L.)

На територията на стопанството е забелязан само един индивид, летящ над отдел „„. Не е открито гнездо или никакви други следи от него.

➤ Мониторинг на ВКС 3 Горски територии, представляващи редки, застрашени или изчезващи екосистеми, или съдържащи се в такива.

1. G1.111 Middle European (*Salix alba*) forests

Краречни заливни гори доминирани основно от бяла върба (*Salix alba*). Мониторинг на такива екосистеми е проведен в отдел 11а и 42 г. Общото им състояние е добро. Има много сухи дървета и клони. Наблюдават се слаби възобновителни процеси, както и настаняването на полски бряст и полски ясен. Голям е процента и на падналите дървета около 20%. Реална заплаха за тези гори е водната ерозия. Лесовъдски мероприятия в посочените отдели не са провеждани. Те склжат за местообитание на много видове мигриращи и постоянно обитаващи птици.

2. G1.7C4 Thermophilous [*Tilia*] woods

Гори с ясно изразено доминиране на сребролистна липа (*Tilia tomentosa*), възникнали предимно вторично на мястото на дъбови гори. Тези гори се наблюдават, в отделите „„„. В добро здравословно състояние са, налични са частични повреди. През 2017 годи-

на се установиха санитарни проблеми в отдел „„„Провежда се санитарна сеч. Поради застаряване на доминантния състав, активно започват да се настягват мъждрян, ясен и на места летен дъб. Наличие на възобновителни процеси.

3. Гори във фаза на старост

Тези гори заемат 5% от територията на стопанството. В тях не се извършват мероприятия. Има наличие на много мъртва дървесина и повалени дървета. Служат за дом на много диви животни и птици. Мониторинг е извършен в отдел „„„, намиращ се на остров Вардим.

G1.223 South-east European [*Fraxinus*] - [*Quercus*] - [*Alnus*] forests

Смесени крайречни, заливни гори с участие на летен дъб (*Quercus robur*), полски ясен (*Fraxinus oxycarpa*) и полски бряст (*Ulmus minor*) и наличие на лиани.. Такива гори се намират в отделите „„„. Те са в добро здравословно състояние и няма реална заплаха за тях. Няма наличие на дегенеративни процеси. Насажденията са с неравномерна структура.

VII. Социално икономически аспекти – промени в обществото и/или отношението им спрямо горските ресурси и дейности.

- През годината бяха направени срещи с кметово на населените места, свързани с дейността на стопанството и поставяне на проблеми от различно естество. Коментираха се въпроси относно нуждите на местното население от дърва за огрев и съответно снабдяването им. Запознаване на местното население и други заинтересовани страни с принципите на горската сертификация, че стопанисването на горски територии - държавна собственост от стопанството ще се осъществи по начин съчетаващ екологичните, икономически и социални ползи на горите.

VIII. Срещи с представители на местните общности, свързани със стопанисването на горите.

- Срещи с кметове на населените места с цел задоволяване на местното население с дърва за огрев. Проведени срещи с РС ПБЗН – Свищов, РДГ – Велико Търново, Общинска администрация – гр. Свищов във връзка с провеждането на мероприятия свързани със защита на горите от пожари.

IX. Оценка на ефективността и продуктивността на горското стопанство.

- Основни предизвикателства за подобряване ефективността и продуктивността на горското стопанство при спазване принципите на горската сертификация са насочени към балансирано и отговорно отношение в различни направления екологични, икономически и социални, които са обвързани с голям брой заинтересовани страни. За прилагане на принципите и критерии по горска сертификация е необходимо отстраняване на пропуски и по отговорен подход от служителите на стопанството, свързан с мониторинг на въздействието на горскостопански дейности и регулярен мониторинг на ГВКС.

Директор: *е*/п/.....

/инж. Диляна Чоранова-Коева/